

Čís. 16002.

Předpis § 928 obč. zák. o vadách okatých (nápadných) se týká jen vad, které byly kupujícimu známy nebo poznatelný při sjednání smlouvy.

(Rozh. ze dne 3. dubna 1937, R I 493/36.)

Srv. rozh. č. 16, 3307, 10484 Sb. n. s.

Dne 4. září 1934 objednala žalovaná u žalobce dodávku cca 10.000 kg rýžové slámy, tenké, prostřední délky, délky stonků asi 15 cm, zdravé zboží světlé barvy, žluté, suché ve vývozních stučkách lisované, k dodání hned, jakmile uschne, za 200 Kč za 100 kg, franko stanice K., splatné při dojití zboží s 2% skontem. Při tom bylo sjednáno, že dodávka nespěchá, že se sláma kupuje k výrobě košťat. Zboží ve váze 9.733 kg bylo žalované zasláno 25. října 1934 a z téhož dne vydán účet na 19.466 Kč. Žalovaná převzala dne 29. října 1934 zboží dodané jí žalobcem, oznámila mu telegraficky i písemně téhož dne, že došlý vagon rýžové slámy neodpovídá vzorku, že sláma je hrubá, má dlouhé stonky v barvě zelené, že žalovaná protestuje a zboží pozastavuje, a vyzvala zároveň žalobce, aby telegrafoval stran braní vzorku. Žalobce odpověděl telegramem z 30. října 1934, aby žalovaná dovezla zboží, že on (žalobce) s ním bude disponovati (Einführet Ware, werde darüber disponieren). Žalovaná poté dopisem z 1. listopadu 1934 žalobce upozornila, že nesouhlasí s tím, aby žalobce se slámou disponoval, nýbrž že trvá na slevě z kupní ceny, ježto dodaná sláma neodpovídá smluvnímu ujednání («vielmehr bestehe ich auch Minderwert wegen unkontraktlicher Lieferung»), a že si slámu ponechá. Soud první stolice vyhověl žalobě. D ů v o d y: Jde o smlouvu trhovou a ježto nebylo mezi stranami sporno, že šlo o právní jednání kupců, které na obou stranách bylo obchodem, a že vývozce prodal zboží k účelu výroby, jest užití ustanovení obchodního zákona. Soud vzal za prokázáno, že zboží mělo proti smlouvě vady. Žalovaná se nemůže brániti námitkou správy podle občanského zákona, neboť zde platí čl. 347 a 348 obch. zák. Žalovaná se dovolávala pro svoje stanovisko obchodního zákona, bylo tedy na ní zachovati se podle něho. Bylo zjištěno, že po dojití slámy na nádraží, na místo plnění, ji žalovaná ohledala a vady, jež proti smlouvě měla, žalobci oznámila. Zboží tudíž nebylo přijato, nýbrž dáno žalobci k dispozici. Žalobce pak skutečně se zbožím disponoval, žalovaná však dispozic jeho neuposlechla, se slámou disponovala sama o zužitkovala ji až na 6 balíků sensálem započtených. Svým projevem, aby žalovaná dodala zboží zasílateli, dal žalobce najevo, že přistupuje k projevu žalované, že souhlasí s nepřijetím zboží, smlouva byla zrušena a žalovaná jeho právě vyloučila z disposičních vlastních úkonů dalších, zužitkovavši zboží, jež byla povinna vrátiti. Důvod pro své počínání sice žalovaná uváděla, ale ten pokládá soud za motiv, který není pro uzavírání smluv nebo rozvázání jich rozhodující. Když smlouva byla, jak vy-

loženo, zrušena, učinila žalovaná další nabídku, že za zboží zmenšenou cenu zaplatí, avšak ta nabídka nebyla žalovaným přijata. Jen za trvání smlouvy by bylo možné, aby si žalovaná výlohy svědkem Ottou K. zjištěné započítala, a chtěla-li je v tomto případě uplatňovati, nejednala po právu a jest povinna celou zažalovanou sumu zaplatiti. O d - v o l a c í s o u d zrušil rozsudek prvního soudu a uložil mu, aby po právní moci usnesení dále jednal a znova rozhodl. D ů v o d y: Prvý soud zastává stanovisko, že žalovaná, shledavši vady, jež proti smlouvě žalobcem dodané zboží mělo, oznámila je žalobci, že tudíž zboží nepřijala a dala žalobci k dispozici, že žalobce svým projevem, aby žalovaná dodala zboží zasílateli, dal najevo, že souhlasí s projevem žalované a s nepřevzetím zboží, že smlouva byla tak oboustranně zrušena (což i žalující v odvolacím sdělení napadá jako nesprávný právní závěr), že však žalovaná, nedbajíc dispozic žalobcových, sama se slámou disponovala a ji až na pět balíků sensálem zapečetěných zužitkovala. Tyto právní závěry promísené i skutkovým zjištěním ovšem bez uvedení důkazů, na základě nichž je učiněno, nelze bezpečně přezkoumati, když první soud — jak již shora řečeno — neučinil na základě listin stranami předložených skutkových zjištění. Poukazuje se v tom směru na velmi důležité listiny: telegram žalované z 29. října 1934 a v něm jmenovitě na slova »stran brání vzorků«, na dojis její z 29. října 1934, telegram žalobcův a dopis žalované z 1. listopadu 1934, které se zdají nasvědčovati tomu, že žalovaná zboží sice pozastavila, nedávala je však k dispozici a nechtěla smlouvu zrušiti, nýbrž hodlala jen žádati za snížení ceny tržové pro méněcennost zboží. Prvý soud uvedl dále v odůvodnění rozsudku, že šlo o právní jednání kupců, které na obou stranách bylo obchodem, že vývozce (prodávatel) zboží prodal k účelu výroby, že jest užití ustanovení obchodního zákona, že žalovaná nemůže se brániti ústavem správy podle občanského zákoníka a že platí čl. 347 obch. zák., podle něhož se však nezachovala. Avšak i s tímto odůvodněním nelze souhlasiti, neboť nejvyšší soud v rozhodnutí č. 10484 Sb. n. s. vyložil, že výtka vad podle čl. 347 obch. zák. musí obsahovati zprávu, že kupitel shledal, že zboží neodpovídá smluvené jakosti nebo požadavkům, jimž má dle zákona vyhovovati, že to kupitel nemíní trpěti, a že dodané zboží neschvaluje. Nesmí však býti výtka v tom směru, že se má prodávatel na příště vyvarovati podobné vadě, nebo výtka, že chce kupitel docílití poshovění v placení kupní ceny, nýbrž kupitel musí dáti najevo, že míní se domáhati některého nároku podle § 932 obč. zák. Kterého určitého nároku z těch, jež jsou vytčeny v § 932 obč. zák., zamýšlí se domáhati, nepotřebuje kupitel projevití ihned v oznámení vad. Podle dotčeného rozhodnutí nejvyššího soudu lze v takovém případě užití ustanovení o správě podle § 932 obč. zák. V té příčině poukazuje se i na rozhodnutí nejvyššího soudu č. 3307 Sb. n. s. Bude tedy na prvním soudu, aby v naznačeném směru věc uvážil resp. provedl důkazy o tvrzené méněcennosti dodaného zboží, o oprávněnosti srážky, kterou žalovaná z tržové ceny učinila, a o tom, zda byla srážka ta přiměřená.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Nelze pochybovati o tom, že žalovaná již telegramem a dopisem z 29. října 1934 projevila, že nemíní vady dodané slámy trpěti, že učinila opatření, aby mohl býti vzorek dodané slámy prohlédnut znalcem, by se mohla domáhati některého z nároků uvedených v § 932 obč. zák., což pak učinila dopisem z 1. listopadu 1934. Z řečeného dopisu vyplývá, že žalovaná pozastavila zaslané zboží, že je však přes to, že oznámila jeho vady, nedala žalobci k dispozici, nýbrž že je, třeba vadné, přijala jako plnění, k čemuž byla oprávněna, nechtěla-li užití svého práva, aby vadné zboží odmítla, žádala řádné splnění smlouvy kromě náhrady škody a po případě prohlásila, že od smlouvy odstupuje (srv. rozh. č. 3307 Sb. n. s.). Neuplatnivši nárok redhibiční na zrušení kupní smlouvy, nýbrž nárok na přiměřenou slevu kupní ceny, nebyla žalovaná povinna uschovati dodanou slámu pro možnou dispozici žalobce, poněvadž ten nebyl oprávněn požadovati ji zpět, a není proto rozhodující, že si žalobce vyhradil telegramem z 30. října 1934, že bude se slámou sám disponovati a že dopisem z 1. listopadu 1934 požádal žalovanou, aby z dodaného zboží ničeho nepoužila a aby je odevzdala na jeho útraty speditérovi. Žalovaná byla přes to oprávněna ponechati si zboží a žádati o přiměřenou slevu. Tototo práva nepozbyla ani tím, že po oznámení vad dodané zboží zpracovala. Z toho nelze nikterak usuzovati, že tím vadné zboží schválila, když přece v dopise z 1. listopadu 1934 výslovně prohlásila, že si slámu sice ponechává, že však trvá na slevě z kupní ceny pro vadnost slámy. Vytýká-li stěžovatel, že vady, které žalovaná vytkla dodané rýžové slámě a které oznámila žalobci, nebyly vady skryté, nýbrž že šlo o vady, které byly při ohledání zboží (čl. 347 obch. zák.) ihned zjevné, má tím zřejmě na mysli ustanovení § 928 obč. zák., podle něhož nemá správa místa, jsou-li vady věci nápadné, vyjímajíc případ lstivého zamlčení vady nebo výslovné přípovědi, že věc je všelikých vad prosta. Avšak dotčené ustanovení se vztahuje jen na vady, které byly kupiteli známy nebo poznatelný při uzavření smlouvy, nikoli však na vady, které se objeví až při pozdějším splnění. Nelze tudíž v tomto případě užití ustanovení § 928 obč. zák., ježto nebylo zjištěno, ba ani tvrzeno, že žalovaná prohlédla koupenou slámu již před jejím dodáním. K stěžovatelově námitce, že si přece žalovaná nemůže sama vypočítati menší cenu dodaného zboží a určit si takto samovolně cenu, se podotýká, že otázka, zda bylo dodané zboží skutečně méněcenné a zda tedy byla žalovaná oprávněna učiniti srážku z kupní ceny, a v jaké výši, bude právě podle napadeného usnesení nyní předmětem jednání a rozhodování soudu první stolice.

Čís. 16003.

Majitelé domu v obcích země České jsou povinni udržovati chodník, který nebyl obcí převzat (§ 92, odst. 1, stav. ř. č. 5/1889 z. z. pro Čechy), v dobrém a schůdném stavu.

(Rozh. ze dne 3. dubna 1937, R I 197/37.)